

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»

4 грудня 2024 р.
м. Харків

УДК 330.101 (08)
Т 29

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: тези доповідей, 4 грудня 2024 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2024.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:
Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:
<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

©ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЗМІСТ

Секція 1.	13
<i>Трансформація підприємництва: інновації, стратегії та соціальні виклики</i>	
<i>Антонюк Катерина Іванівна, Кириченко Ілля Сергійович</i>	13
ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ В СФЕРІ БІЗНЕСУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	
<i>Білоусов Станіслав Олександрович</i>	
ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	15
З ЦІЛЬОВОЮ АУДИТОРІЄЮ	
<i>Гавловська Наталія Іванівна, П'ятничка Михайло Васильович,</i>	
<i>Дзигоський Богдан Миколайович</i>	17
УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ: ТЕОРЕТИЧНИЙ БАЗИС	
<i>Дементьєв Олександр Миколайович</i>	19
ЕКОСИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	
<i>Деркач Єлизавета Олександрівна</i>	21
ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ФОРМА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Ільченко Артем Вікторович</i>	
ПРОБЛЕМИ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО	24
САМОВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
<i>Козуб Юлія Станіславівна</i>	
АНАЛІЗ РИНКУ ВИРОБНИЦТВА НАВІСНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ	26
ТЕХНІКИ	
<i>Кочерга Вероніка Юрївна</i>	
GOOGLE TRENDS ЯК ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНОЇ ПЕРЕВАГИ ДЛЯ МАЛОГО	29
БІЗНЕСУ	
<i>Кравченко Андрій Валер'янович</i>	
ОПЕРАЦІЙНА АНАЛІТИКА ДЛЯ ГЕНЕРУВАННЯ, ПРИЙНЯТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ	31
БІЗНЕС-РІШЕНЬ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Лук'яненко Наталія Едуардівна</i>	
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМОЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА	35
ТУРБУЛЕНТНОСТІ	
<i>Миколенко Євгеній Володимирович</i>	38
ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИДУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Міненко Костянтин Вікторович</i>	40
АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ УКРАЇНИ	
<i>Набутовський Богдан Володимирович</i>	42
РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР	
<i>Нарижний Кирило Валерійович</i>	45
ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ	
СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Нестеров Микита Сергійович</i>	49
ЕКОСИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: СТРУКТУРА, ВИКЛИКИ ТА	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
<i>Пушкар Надія Андріївна</i>	52
АУТСОРСИНГ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Тищенко Руслан Сергійович</i>	55
КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В	
СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
<i>Шиленко Аліна Олександрівна</i>	57
РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ, ВИДИ	

<i>Усенко Олена Юрївна</i>	
СИНЕРГІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ТА МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	349
<i>Shi Xiaoxi</i>	
PROSPECTS AND OBSTACLES IN THE IMPLEMENTATION OF ENVIRONMENTAL INNOVATIONS AT INDUSTRIAL ENTERPRISES	351
<i>Іпатов Анатолій Володимирович</i>	
ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	352
<i>Коваленко Дмитро Олегович</i>	
КАДРОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ	355
<i>Голубкін Сергій Сергійович</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ	357
<i>Блюмська-Данько Ксенія</i>	
СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА МАРКЕТИНГОВИХ ПРИНЦИПАХ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ	360
<i>Khakhaliev Dmytro</i>	
THE ROLE OF PARTNERSHIP IN ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE	362
<i>Насруллаєв Раван Сабір Огли</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ	364

УДК 338.24:004.9]:669

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Насруллаєв Раван Сабір Огли, аспірант кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Цифровізація та інноваційні рішення є ключовими чинниками підвищення рівня економічної безпеки машинобудівних підприємств України та Азербайджану. Використання сучасних цифрових технологій забезпечує не лише мінімізацію впливу зовнішніх та внутрішніх загроз, але й оптимізацію управлінських процесів, скорочення витрат та зростання продуктивності. Інноваційні інструменти дозволяють підприємствам ефективно адаптуватися до умов глобальної конкуренції, створюючи передумови для стійкого розвитку в довгостроковій перспективі.

Важливою складовою цифрової трансформації виступає розвиток людського капіталу. Підвищення рівня цифрової грамотності, формування навичок кібергігієни та практичної обізнаності персоналу щодо сучасних загроз створюють підґрунтя для безпечного функціонування інформаційних систем підприємств. Освітні та навчальні програми стають базовим інструментом формування корпоративної культури безпеки та відповідального використання інновацій.

Окремого значення набуває державна підтримка, яка полягає у формуванні нормативно-правових умов для впровадження цифрових рішень, розробці національних стандартів кіберзахисту та створенні стимулів для інноваційної активності підприємств (рис. 1).

Рис. 3.9. Взаємозв'язок державної підтримки та міжнародної співпраці у цифровізації машинобудівного сектору

Джерело: авторська розробка

Такий підхід забезпечує інтеграцію машинобудівного сектору у сучасний простір безпеки та створює умови для підвищення його інвестиційної привабливості. Водночас

міжнародна співпраця дозволяє підприємствам України та Азербайджану переймати передовий досвід, застосовувати кращі світові практики та формувати єдину систему протидії транскордонним загрозам.

Бар'єри впровадження цифровізації у металургійній галузі мають багатовимірний характер і охоплюють як економічні, так і організаційні чинники. Однією з основних проблем є висока вартість цифрових технологій, що включає придбання ліцензійного програмного забезпечення, створення цифрової інфраструктури та навчання персоналу. Для багатьох підприємств, особливо в Азербайджані, фінансові обмеження стають визначальним фактором, що уповільнює процес переходу до сучасних технологій.

Другим суттєвим бар'єром виступає нестача кваліфікованих кадрів, здатних працювати з ERP-системами, інструментами Big Data чи штучним інтелектом. Незважаючи на наявність розвинутого ринку IT-фахівців в Україні, підприємства стикаються з конкуренцією за кадри, що значно підвищує витрати на їх утримання. В Азербайджані кадровий дефіцит має ще більш виражений характер, оскільки освітні та професійні програми поки що не забезпечують достатнього рівня підготовки спеціалістів для промисловості.

Крім того, значним бар'єром є слабкий рівень розвитку інфраструктури цифровізації. У низці підприємств спостерігається відсутність належних систем кіберзахисту, недостатній розвиток високошвидкісного інтернету та обмежене використання хмарних технологій. Це створює ризики для інформаційної безпеки та підвищує ймовірність кіберінцидентів. У результаті цифровізація набуває фрагментарного характеру, що знижує її ефективність і ускладнює формування цілісної системи економічної безпеки.

Таким чином, ефективна інтеграція цифрових технологій та інновацій у діяльність машинобудівних підприємств є визначальним чинником їхньої стійкості та конкурентоспроможності. Вона сприяє формуванню нових бізнес-моделей, розширенню ринкових можливостей та зміцненню стратегічних позицій обох країн у глобальній економіці. Розвиток цього напрямку має стати одним із пріоритетів як державної політики, так і корпоративних стратегій машинобудівних підприємств.

Перелік використаних джерел:

1. Венгер В. В. Модернізація металургійної галузі України: цілі, напрями та інвестиційна підтримка. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економіка. 2017. № 27 (1). С. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2021.01.007>.
2. Гордєєва-Герасимова Л., Крайняк А. Функціонування підприємств металургійної галузі України: поточні виклики та тенденції діяльності. Економіка та суспільство. 2022. №44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-40>.